Dosarul nr.3-3019/2021
2-21166001-12-3-10112021-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

24.11.2023 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Râşcani,
Preşedintele şedinţei, judecător Liudmila Holeviţcaia,
Grefier Victorița Colesnic,

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantei Svetlana Sviridova împotriva Primăriei orașului Codru privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantă – Svetlana Sviridova, a depus la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani acțiunea în contencios administrativ împotriva Primăriei orașului Codru, solicitând obligarea Primăriei orașului Codru să emită un act administrativ privind instalarea pereților de sprijin și a sistemului de scurgere a apelor pluviale pentru ca gardul reclamantei din mun.Chișinău, or.Codru, str.Potîrnichii, *****, să nu se prăbușească(f.d.3).

Prin cererea din 24.05.2023(f.d.66), reclamanta și-a concretizat pretențiile acțiunii, formulând pe lângă cerința de obligare a emiterii actului administrativ individual favorabil și cerința de anulare a actului administrativ individual defavorabil, și anume anularea răspunsului nr.S-772/21 din 16.09.2021, emis de Primarul orașului Codru.

În argumentarea acțiunii depuse, reclamanta a invocat că, în fapt, la data de 17 august 2021, ea, reclamanta Sviridova Svetlana, s-a adresat către Primăria oraşului Codru cu o cerere, prin care a solicitat instalarea pereţilor de sprijin şi a sistemului de scurgere a apelor pluviale pentru ca gardul reclamantei să nu fie prăbuşit, având în vedere faptul că din cauza înclinării incorecte a drumului şi a ridicării reliefului solului cu *****m de-a lungul gardului reclamantei din mun.Chişinău, or.Codru, str.*****, *****, permanent se acumulează şi stagnează apă provenită din ploi, ceea ce deteriorează gardul.

În astfel de circumstanţe, există riscul de prăbuşire a acestuia.

Explică că prin scrisoarea nr.S-772/21 din 16 septembrie 2021 a Primăriei oraşului Codru, a fost informată că gardul construit de către reclamant prin anii 2008-2009, este o construcţie neautorizată, care totodată a fost amplasată în afara hotarelor aproximativ cu 1,4m, limitând accesul spre str.*****. La fel, indică că i s-a adus la cunoştinţă că cererea reclamantei a fost înaintată la comisiile de specialitate şi administrativă.

Conform art.60 alin.(l) din Codul administrativ al Republicii Moldova, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Menționează reclamanta că, contrar prevederilor art.60 alin.(1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, Primăria oraşului Codru nu a soluţionat cererea reclamantei înregistrată cu nr.S-772/2021 din 17 august 2021 privind instalarea pereţilor de sprijin şi a sistemului de scurgere a apelor pluviale.

Prin ce i s-au încălcat drepturile, și anume indică că se plânge de faptul că prin activitatea administrativă a Primăriei oraşului Codru, manifestată prin nesoluţionarea în termen legal a cererii reclamantei înregistrate cu nr.S-772/2021 din 17 august 2021 privind instalarea pereţilor de sprijin şi a sistemului de scurgere a apelor pluviale pentru ca gardul reclamantei din mun.Chişinău, or.Codru str.*****, *****, să nu fie prăbuşit, se încalcă dreptul reclamantei de proprietate, din cauza înclinării incorecte a drumului şi a ridicării reliefului solului cu ***** m, de-a lungul gardului reclamantei din mun.Chişinău, or.Codru str.*****, *****, permanent se acumulează şi stagnează apă provenită din ploi, ceea ce deteriorează gardul, în astfel de circumstanţe, există riscul de prăbuşire a aceastuia.

In conformitate cu art.64 alin.(l) din Codul administrativ al Republicii Moldova, autoritatea publică este obligată să soluţioneze o cerere potrivit competenţelor sale şi în termenul stabilit de lege, iar conform alin.(2) din acelaşi articol, refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeaşi regulă se aplică şi în cazul nesoluţionării unei cereri în termen legal.

În drept, invocă prevederile art.189 alin.(l) din Codul administrativ al Republicii Moldova, care prevede că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art.206 alin.(l) lit.b) din Codul administrativ al Republicii Moldova, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare).

În cadrul ședințelor de judecată, reclamanta Svetlana Sviridova, a susținut în totalitate cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare a pretențiilor și a solicitat admiterea pretențiilor înaintate după cum au fost formulate, din motivele de fapt și de drept expuse în scris.

Pârâtul – Primăria orașului Codru, potrivit referinței prezentate instanței de judecată(f.d.76-81), a solicitat respingerea acțiunii în contencios administrativ înaintate de către reclamantă Svetlana Sviridova, considerând-o neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale procesuale, autoritatea publică pârâtă a invocat următoarele circumstanțe de fapt și de drept: în fapt, Sviridova Svetlana s-a adresat cu acţiune de obligare faţă de Primăria or.Codru privind obligarea emiterii actului administrativ pentru instalarea pereţilor de sprijin şi a sistemului de scurgere a apelor pluviale pentru protecţia de prăbuşire a gardului reclamantei din or.Codru, str.***** *****.

Anterior, la 19.09.2016 Sviridova Svetlana a înaintat în Judecătoria Chişinău (sediul Centru) o cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Primăriei or.Codru, Roşea Lidia, Roşea Olga, Roşea Maxim, intervenient accesoriu Agenţia Servicii Publice, privind anularea deciziei nr.4/51 din 27.11.2015 şi recunoaşterea în calitate de posesor de bună credinţă a sectorului de teren din str.***** *****, or.Codru.

Prin decizia Consiliului orăşenesc Codru nr.4/15 din 29.09.2016 cu privire la înstrăinarea terenului aferent casei de locuit individuale din str.***** ***** dnei Sviridova Svetlana s-a dispus înregistrarea terenului cu suprafaţa de 0,0600 ha din adresa indicată, cu numărul cadastral 0131133.237 după administraţia publică locală şi înstrăinarea acestuia dnei Sviridova Svetlana la preţ normativ pentru exploatarea şi deservirea casei de locuit individuale indicate.

Reclamanta la data de 17.08.2021 s-a adresat la Primăria or.Codru cu cerere nr.S-772/2021 prin care a solicitat instalarea pereţilor de sprijin a sistemului de scurgere a apelor pluviale pentru protecţia de prăbuşire a gardului reclamantei din or.Codru, str.***** *****. La data de 16.09.2021 Primăria or.Codru a răspuns că dna Sviridova Svetlana a construit un gard în afara hotarelor terenului proprietate privată cu aproximativ 1,4 m., astfel limitând accesul spre str.*****.

Pârîtul - autoritatea publică nu poate face careva investiţii în construcţii ilegale, mai mult ca atât consolidându-le construcţiile ilegale este inadmisibil.

În conformitate cu art.2 alin.(2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

În concordanţă cu art.3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În corespundere cu art.6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu art.10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.15 din Codul administrativ, operaţiunile administrative sunt manifestările de voinţă sau activităţile autorităţilor publice care nu produc ca atare efecte juridice. Operaţiunile administrative pot fi contestate doar concomitent cu actul administrativ individual, cu excepţia operaţiunilor administrative executorii sau îndreptate împotriva unui terţ.

În acord cu art.16 din Codul administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform art.21 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În concordanță cu art.22 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform art.1 Legii privind administraţia publică locală, primar - autoritate reprezentativă a populaţiei unităţii administrativ-teritoriale şi executivă a consiliului local, aleasă prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat; primărie - structură funcţională care asistă primarul în exercitarea atribuţiilor sale legale; consiliul local - autoritate reprezentativă şi deliberativă a populaţiei unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau al doilea, aleasă în vederea soluţionării problemelor de interes local.

Potrivit art.29 Legii privind administraţia publică locală, atribuţiile de bază ale primarului sunt: Pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întîi, stabilite la art.4 alin.(l) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuţii de bază:

a) asigură executarea deciziilor consiliului local;

a[1]) încheie, în baza deciziei consiliului local şi în condiţiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziţie privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), oraşului (municipiului) respectiv;

a[2]) încheie, în baza deciziei consiliului local şi în condiţiile legii, acorduri de cooperare cu alte autorităţi ale administraţiei publice locale, precum şi contracte de achiziţie, în vederea desfăşurării activităţii de audit intern;

b) propune, în condiţiile legii, organigrama şi statele primăriei, schema de salarizare a personalului acesteia şi le supune aprobării consiliului local;

c) numeşte, stabileşte atribuţiile şi încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu şefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorităţii administraţiei publice locale respective, personalul primăriei, conduce şi controlează activitatea acestora, contribuie la formarea şi reciclarea profesională;

d) stabileşte atribuţiile viceprimarului (viceprimartlar);

e) asigură elaborarea proiectului de buget local respectiv, întocmirea rapoartelor periodice şi anuale privind executarea bugetului şi le prezintă spre aprobare consiliului local;

f) exercită funcţia de administrator al bugetului local, astgurînd gestionarea resurselor bugetare, administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări şi efectuarea cheltuielilor conform alocaţiilor bugetare aprobate, informmd consiliul local despre situaţia existentă;

g) răspunde de inventarierea şi administrarea bunurilor domeniului public şi celui privat ale satului (comunei), oraşului (municipiului), în limitele competenţei sale;

h) exercită, în condiţiile legii, supravegherea activităţilor din tîrguri, pieţe, oboare, parcuri, spaţii verzi, locuri de distracţie şl agrement şi ia măsuri operative pentru buna lor funcţionare;

h[1]) contribuie, în condiţiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie şi cultură), a patrimoniului cultural imaterial şi mobil, a monumentelor de for public, a rezervaţiilor culturale şi naturale, situate pe teritoriul administrat;

i) propune consiliului local schema de organizare şi condiţiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcţionare a serviciilor respective de gospodărie comunală;

i[l]) organizează, în limita resurselor disponibile, studii privind tipurile de servicii sociale necesare comunităţii, elaborează şi propune spre aprobare consiliului local, conform necesităţilor stabilite, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;

j) conduce, coordonează şi controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură funcţionarea serviciului stare civilă, contribuie la realizarea măsurilor de asistenţă socială şi ajutor social;

j[1]) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate şi propune spre aprobare listele bunurilor şi serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public~privat;

j[2]) asigură monitorizarea şi controlul realizării proiectelor de parteneriat public- privat în care autoritatea administraţiei publice locale participă în calitate de partener public;

k) eliberează autorizaţiile prevăzute de lege;

l) asigură securitatea traficului rutier şi pietonal prin organizarea circulaţiei transportului, prin întreţinerea drumurilor, podurilor şi instalarea semnelor rutiere în raza teritoriului administrat;

l[1]) asigură înregistrarea şi evidenţa troleibuzelor, a ciclomotoarelor, a maşinilor şi a utilajelor autopropulsate utilizate la lucrările de construcţii sau agricole, care nu se supun înmatriculării, precum şi a vehiculelor cu tracţiune animală, în corespundere cu regulamentul-tip aprobat de Guvern;

m) asigură repartizarea fondului locativ şi controlul asupra întreţinerii şi gestionării acestuia în unitatea administrativ-teritorială respectivă;

m[1]) desemnează agentul constatator în condiţiile Codului contravenţional; n) reprezintă colectivitatea locală în relaţiile cu alte autorităţi publice, persoane fizice sau juridice din ţară sau din străinătate, precum şi în instanţele judecătoreşti, în condiţiile legii; semnează actele şi contractele încheiate în numele colectivităţii locale, cu excepţiile prevăzute de lege;

n[1]) asigură executarea deciziilor consiliului local în vederea implementării politicii de asigurare a egalităţii de şanse între femei şi bărbaţi în localitate, colaborează în acest scop cu instituţii statale şi organizaţii necomerciale şi internaţionale; coordonează activitatea unităţii gender din cadrul primăriei; examinează plîngerile persoanelor care se consideră victime ale discriminării; contribuie la educarea şi sensibilizarea populaţiei cu privire la eliminarea discriminării;

o) prezintă consiliului local, anual şi ori de cîte ori este necesar, rapoarte cu privire la situaţia social-economică a satului (comunei), oraşului (municipiului);

q) exercită atribuţiile de autoritate tutelară locală în condiţiile legii;

r) coordonează activitatea de asistenţă socială privind copiii, persoanele în etate, persoanele cu dizabilităţi, familiile cu mulţi copii, familiile afectate de violenţă intrafamilială, alte categorii de persoane socialmente vulnerabile, sprijină activitatea asociaţiilor obşteşti de utilitate publică din teritoriul satului (comunei), oraşului (municipiului);

s) asigură elaborarea şi avizarea, în condiţiile legii, a documentaţiei de urbanism şi amenajare a teritoriului, o supune procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu Lezea nr.l 1/2017 privind evaluarea strategică de mediu şi o prezintă spre aprobare consiliului local;

t) constată încălcările legislaţiei în vigoare comise de persoane fizice şi juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora şi, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacţioneze cu promptitudine, în condiţiile legii, la solicitările primarului;

u) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentaţiilor sau altor manifestări publice care contravin ordinii de drept sau bunelor moravuri, care atentează la ordinea şi liniştea publică;

v) propune consiliului local consultarea populaţiei prin referendum în probleme locale de interes deosebit, ia măsuri pentru organizarea acestor consultări;

x) ia, în comun cu autorităţile centrale de specialitate şi cu serviciile publice desconcentrate ale acestora, măsuri de prevenire și diminuare a consecinţelor calamităţilor naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotiilor şi epizootiilor şi, în acest scop, dispune, cu titlu executoriu, mobilizarea, după caz, a populaţiei, agenţilor economici şi instituţiilor publice din localitate;

y) sprijină colaborarea cu localităţi din alte ţări, contribuie la extinderea cooperării şi a legăturilor directe cu acestea.

În cadrul ședințelor de judecată, Primăria orașului Codrul nu a delegat vreun reprezentant în vederea reprezentării intereselor sale, fiind citată legal(f.d.41, 63), iar prin cererea din 24.04.2023(f.d.82) a solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pârâtului, lăsând soluția la discreția instanței de judecată.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea reclamantei Svetlana Sviridova împotriva Primăriei orașului Codru privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ favorabil, instanța de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea reclamantei este admisibiliă, întemeiată şi pasibilă de admis, din următoarele considerente.

Noţiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât şi în Rezoluţia (77) 31 Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcţii judiciare.

În conformitate cu art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art.206 Cod administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ). (2) Acţiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin. (1), cu excepţia situaţiei cînd se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

Conform art.208 Cod administrativ, (1) în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea

acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art.208 alin. (3) - (5) din Codul administrativ, dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acţiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual. O acţiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere prin care a solicitat realizarea, tolerarea sau omiterea unei acțiuni. O acţiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

În conformitate cu art.209 al Codului administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. Pentru acţiunea în realizare, acţiunea în constatare şi acţiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acţiunii în contencios administrativ.

Instanța de judecată a stabilit că, adresarea în judecată cu acțiune în contencios administrativ a fost precedată de adresarea reclamantei Svetlana Sviridova, la data de 17.08.2021 cu cerere către Primarul orașului Codru, înregistrată cu nr.S-772/2021(f.d.5), prin care a solicitat instalarea pereților de sprijin și a sistemului de scurgere a apelor pluviale în vederea protejării gardului reclamantei de prăbușire. Primăria orașului Codru, examinând cererea reclamantei a respins-o, pe motiv că gardul reclamantei este o construcție neautorizată, amplasată în afara hotarelor aproximativ cu 1.4 m, limitând accesul spre str.*****. Totodată, pârâtul a comunicat reclamantei că cererea acesteia a fost înaintată la comisiile de specialitate și administrativă și ea va fi înștiințată repetat despre hotărârile luate. Reclamanta nu a primit vreo altă decizie de la pârât, nici pârâtul nu a probat că a emis vreo altă decizie pe cererea reclamatei din 17.08.2021. La fel, autoritatea publică pârâtă nu a probat data și modalitatea aducerii la cunoștința reclamantei a răspunsului din 16.09.2021. Conform art.129 alin.(3) Cod administrativ, în caz de îndoială, autoritatea publică este cea care probează ajungerea actului administrativ individual la destinatar, precum și data/ora ajungerii lui. Autoritatea publică pârâtă nu a prezentat asemenea probe. Circumstanțe, care sunt interpretate de către instanța de judecată în favoarea reclamantei. Respectiv, instanța constată că nu există probe ce ar demonstra că reclamanta a omis termenul de adresare în instanța de judecată.

Prin urmare, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată constată că reclamanta Svetlana Sviridova a respectat procedura prealabilă, precum și termenul de depunere a acțiunii în contencios administrativ, astfel, acțiunea fiind admisibilă, instanța va examina fondul cauzei.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează

respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Or, reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Astfel, obiect al examinării prezentei cauze în ordinea contenciosului administrativ îl constituie verificarea legalității activității administrative desfășurate de către autoritatea publică pârâtă ca urmare a cererii reclamantei privind instalarea pereților de sprijin și a sistemului de scurgere a apelor pluviale, care s-a finalizat cu emiterea răspunsului contestat, răspunsul nr.S-772/21 din 16.09.2021.

Circumstanțele faptice ce au importanță pentru soluționarea cauzei, stabilite în cadrul examinării pricinii, pot fi rezumate în felul următor:

Reclamanta Svetlana Sviridova este proprietara casei de locuit individuale din str.Potrîrnichii, *****, or.Codru, mun.Chișinău(f.d.9).

Prin dispoziția Primăriei orașului Codru nr.247 din 10.10.2007 și autorizația de construire nr.141 din 10.10.2007, reclamantei Sviridova Svetlana i s-a permis de către autoritatea publică pârâtă să construiască un gard capital pe terenul din or.Codru, str.*****, *****(f.d.7, 8).

Așa cum insistă reclamanta și rezultă din probatoriul video prezentat de către reclamant și cercetat în cadrul ședințelor de judecată, apa provenită din ploi, se stagnează și se acumulează, le-a lungul gardului reclamantei, deteriorându-l.

În vederea protejării proprietății sale, reclamanta Svetlana Sviridova a depus la data de 17.08.2021 o cerere către Primarul orașului Codru, înregistrată cu nr.S-772/2021(f.d.5), prin care a solicitat instalarea pereților de sprijin și a sistemului de scurgere a apelor pluviale în vederea protejării gardului reclamantei de prăbușire.

Prin răspunsul din 16.09.2021, Primăria orașului Codru a răspuns reclamantei că gardul construit de ultima este o construcție neautorizată, care, totodată a fost amplasată în afara hotarelor aproximativ cu 1.4 m, limitând accesul spre str.*****.

Ulterior, reclamanta s-a adresat în judecată.

Instanța de judecată constată că activitatea administrativă desfășurată de către autoritatea publică pârâtă ca urmare a cererii reclamantei din 17.08.2021, denotă încălcarea de către ultima a tuturor etapelor procedurii administrative și a principiilor procedurii administrative, și anume:

Prin depunerea cererii din 17.08.2021, pârâtul urma să inițiere procedura administrativ, așa cum prevede art.69 alin.alin.(1),(2) Cod administrativ: În cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă. Nici o probă în confirmarea inițierii procedurii administrative nu a fost prezentată, prin ce autoritatea publică pârâtă a încălcat prevederile art.69 Cod administrativ.

După inițierea procedurii administrative, autoritatea publică trebuia să informeze în scris participanții – art.70 Cod administrativ. Nici o probă în confirmarea înștiințării participanților nu a fost prezentată, prin ce autoritatea publică pârâtă a încălcat prevederile art.70 Cod administrativ.

Instanța observă din conținutul răspunsului contestat că autoritatea publică intenționa să

desfășoare în continuare activitatea administrativă, or, a informat-o pe reclamanta că cererea ei se transmite comisiilor de specialitate și administrativă. Însă, nici propriile promisiuni ale autorității publice pârâte că reclamanta va fi înștiințată repetat, autoritatea publică nu le-a respectat. Iar faptul neprezentării, contrar Legii(art.221 alin.(1) Cod administrativ), de către pârât instanței de judecată a dosarului administrativ, denotă că activitatea administrativă a pârâtului s-a limitat la perfectarea unui răspuns cameral, nemotivat, care conține și date eronate, și anume:

Autoritatea publică pârâtă, contrar prevederilor art.art.21, 22, 24, 25, 28, 31, 32, 90, 92, 118 din Codul administrativ:

- nu a respectat principiul legalității(art.21 Cod administrativ), or, nu a acționat conform Legii și nu a exercitat atribuțiile legale conform scopului pentru care acestea au fost reglementate;
- nu a cercetat starea de fapt din oficiu, obligația impusă de legiuitor prin art.22 Cod administrativ;
- nu a manifestat buna-credință și diligență impusă de legiuitor – art.24 Cod administrativ;
- activitatea autorității publice pârâte a fost una ineficientă, or, autoritatea publică pârâtă s-a limitat la întocmirea unui răspuns formal, prin ce a ignorat principiul eficienței – art.28 Cod administrativ;
- pârâtul a încălcat principiul motivării actului emis – art.31 Cod administrativ;
- pârâtul a ignorat principiul comprehensibilității și transparenței acțiunilor autorităților publice(art.32 Cod administrativ);
- pârâtul nu a probat nici într-un mod că a desfășurat activitatea administrativă, că a ieșit la fața locului, că a întocmit careva acte, că a solicitat opinia unor experți și/sau specialiști așa cum prevede art.90 și 92 Cod administrativ;
- pârâtul expres recunoaște în textul referinței(f.d.23), că nu a fost întocmit dosar administrativ, însă nu explică de ce autoritatea publică pârâtă își permite să nu respecte Legea, or, întocmirea dosarului administrativ nu este lăsată de legiuitor la discreția autorității, ea este obligată să întocmească dosarul administrativ;
- mult ca atât răspunsul autorității publice pârâte din 16.09.2021, conține date eronate, or, pârâtul invocă că gardul reclamantei este neautorizat, pe când ultima prezintă instanței de judecată dispoziția cu privire la eliberarea autorizației de construire a gardului din 10.10.2007 și autorizația de construire din 10.10.2007(f.d.8, 9);

În aceste circumstanțe, instanța de judecată va sublinia că acea prezumție de legalitate a actului administrativ, de care ultimul se bucură, potrivit Legii, a fost înlăturată în cadrul cercetării judecătorești. Or, un răspuns formal, care respinge, fără nici o justificare cererea reclamantei și care conține date care nu corespund realității, nu poate beneficia de prezumția de legalitate, urmând a fi anulat.

În acest context, instanța de judecată va sublinia că, actul contestat de către reclamant este un act administrativ individual defavorabil, deoarece este o dispoziție oficială întreprinsă de autoritatea publică pârâtă pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin care reclamantei i s-a respins acordarea avantajului solicitat(art.art.10 alin.(1), 11 alin.(a) lit.a) Cod administrativ).

La fel, instanța de judecată a stabilit că deși partea pârâtă, avea obligație legală să examineze cererea reclamantului în limita termenului de 30 de zile – fapt care nu a fost realizat; după expirarea acestui termen, în temeiul art.64 Cod administrativ, cererea se consideră respinsă.

Instanța subliniază că, la caz, cererea părții reclamante nu este soluționată efectiv de către autoritatea publică pârâtă timp de aproximativ 2 ani. În asemenea condiții, instanța de judecată va reitera că partea pârâtă a acționat ignorând principiului legalității, un principiu de bază a legislației administrative(art.21 Cod administrativ).

La fel, instanța de judecată menționează că ilegalitatea actului administrativ individual/a activității administrative, în cazul înaintării unei acțiuni, prin care se cere *inter alia* obligarea emiterii actului administrativ favorabil, vizează două dimensiuni ale legalității, opusul ilegalității fiind legalitatea procedurală (formală) și legalitatea materială (substanțială). Circumstanțe relatate mai sus, demonstrează, fără nici un dubiu rezonabil, ilegalitatea procedurală a actului emis de pârât și contestat de reclamant.

Cât privește legalitatea materială (substanțială), instanța de judecată a ajuns la următoarele concluzii: după cum s-a menționat mai sus, reclamanta revendică apărarea dreptului său de proprietate, solicitând autorității publice pârâte să-l protejeze de la o eventuală prăbușire, invocând că anume ca urmare a acțiunilor autorităților publice realizate prin faptul inclinării incorecte a drumului și ridicării reliefului solului cu ***** m, de-a lungul gardului reclamantei din str.*****, *****, or.Codru, mun.Chișinău, permanent se acumulează și se stagnează apă provenită din ploi, care distruge proprietatea reclamantei. Și reclamanta în acord cu art.93 alin.(1) Cod administrativ, a prezentat probe foto și video, în vederea probării respectivului fapt de distrugere a bunul său. Pe când, autoritatea publică pârâtă nu a prezentat nici o probă în vederea probării poziției sale în proces, nici în cadrul procedurii administrative, nici în cadrul cercetării judecătorești a cauzei.

Alegațiile autorității publice pârâte referitoare la faptul că, problema abordată de către reclamantă Svetlana Sviridova nu ține de competența primarului, sunt apreciate critic de către instanța de judecată. Or, art.5 alin.(2) din Legea drumurilor 509/22.06.95 stipulează că, administrarea drumurilor locale este asigurată de către autorităţile administraţiei publice locale de nivelul întîi şi de nivelul al doilea conform art.2 alin.(3) pct.3). Mult ca atât, prin răspunsul nr.S-772/21 din 16.09.2021, autoritatea publică pârâtă nu și-a declinat competența.

Potrivit art.137 din Codul administrativ, (1) În exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. (2) Daca autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.

Sunt elocvente concluziile Curții Europene a Drepturilor Omului care a menționat că, obiectul și scopul art.18 din Convenție îl constituie interzicerea abuzului de putere [Merabishvili împotriva Georgiei (MC), 2017, pct. 303 și 306; Ilgar Mammadov împotriva Azerbaidjanului (procedură privind neîndeplinirea obligațiilor) (MC), 2019, pct. 189]. În conformitate cu Travaux préparatoires [Lucrările pregătitoare] ale Convenției, aceasta prezintă o „aplicare a teoriei aplicării greșite a puterii” [CDH (75) 11, pag. 8]. Acesta protejează împotriva reprimării de către stat a drepturilor și libertăților enunțate în Convenție „prin măsuri minore care, deși sunt aplicate sub pretextul organizării exercitării acestor libertăți pe teritoriul său, sau al protejării literei legii, au efectul opus” (ibidem, pag. 3). Susținerile privind existența unor motive necorespunzătoare sau scopuri ascunse aflate la baza restrângerilor aplicate drepturilor enunțate în Convenție sunt formulate uneori și examinate în temeiul normelor materiale ale Convenției. Cu titlu exemplificativ cauzele, Organizația Macedoneană Unită Ilinden – PIRIN și alții împotriva Bulgariei (nr. 2), Jordan împotriva Regatului Unit, Bączkowski și alții împotriva Poloniei, Merabishvili împotriva Georgiei.

Astfel, instanța va admite acțiunea reclamantei și va obliga autoritatea publică pârâtă să emită actul administrativ individual favorabil solicitat.

Potrivit art.224 alin.(1) lit.b) din Cod administrativ, instanța de judecată în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Conform prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.b), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova; art.art.236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Acţiunea în contencios administrativ a reclamantei Svetlana Sviridova împotriva Primăriei orașului Codru privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ favorabil, se admite.

Se anulează actul administrativ individual defavorabil – refuzul nr.S-772/21 din 16.09.2021, emis de Primăria orașului Codru și se obligă Primăria orașului Codru să emită actul administrativ individual favorabil privind instalarea pereților de sprijin și a sistemului de scurgere a apelor pluviale, în vederea protejării proprietății reclamantei(gardul) din str.*****, *****, or.Codru, mun.Chișinău.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Râşcani (adresa: mun.Chișinău, str.Kiev, 3).

Judecător Liudmila Holeviţcaia